

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelji in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.638.

Krivda dr. Pivka.

Ko se je obravnavala v skupščini davčna preobremenitev Slovenije, je posl. Vesenjajski tudi ostro nastopil proti finančnemu delegatu dr. Šavniku. Tedaj se je zavzel za dr. Šavnika samostojno demokratiški poslanec dr. Pivko in zvrčal vso krivdo na finančnega ministra.

Brez dvoma je, da je gospodar, ki ukazuje, bolj kriv, ko uslužbenec, ki samo povelja izvršuje. In mogoče je celo, da je uslužbenec tudi brez krivde, če je bil samo slep izvrševatelj ukazov in če ni nikdar sam dal nobene iniciative. Zato je jasno, da pada za davčno obremenitev Slovenije glavna krivda na finančnega ministra dr. Stojadinovića. Toda kljub temu je storil dr. Pivko težko napako, ko je nastopil v obrambo dr. Šavnika.

Ni njegova stvar, da brani finančnega delegata, temveč stvar finančnega ministra je, da brani svojega pomočnika. Stvar dr. Pivka kot narodnega zastopnika je samo ta, da brani narod, da brani davkoplačevalca in na to svojo nalogo je dr. Pivko pozabil, ko je nastopil v obrambo finančnega delegata.

S tem je namreč dr. Pivko oslabil pozicijo poslanca Vesenjajski, ker je pokazal pred skupščino, da Slovenci niti v davčnem vprašanju niso enotni. In v tem je krivda dr. Pivka, ki je slovenska javnost ne sme oprostiti.

Je sicer stara in grda slovenska navada, da misli vsak liberalen poslanec, da mora v skupščini drugače govoriti ko klerikalen in obratno. Toda če je ta praksa v kulturnih vprašanjih razumljiva, je v davčnem popolnoma zgrešena. Tu ni za nas druge rešitve, ko da smo v vsakem oziru popolnoma solidarni.

Ne gre, da ima v davčnem vprašanju klerikalni poslanec eno mnenje, liberalni pa drugo, ker s tem se slabi naša pozicija. Tudi če bi imel posl. Vesenjajski na pravo, bi moral posl. Pivko govoriti tako, da bo njegova izvajanja podkrepil, ne pa da jih oslabi. Saj mu ni bilo potrebno govoriti o stvarih, v katerih se s posl. Vesenjajskom ni strinjal, toda imel je dovolj vzroka, da govori o drugih stvarih, v katerih se mora ujemati s posl. Vesenjajskom.

Slovenija tako trpi od davčne preobremenitve, da morajo iti vsi slovenski poslanci v tem vprašanju eden drugega na roko. Prvi, ki so dolžni, da dokazujejo enotnost Slovenije v davčnem vprašanju, so poslanci in poslanci, ki motijo to enotnost, ne zaslužijo ljudskega zaupanja.

Ni davkoplačevalca v Sloveniji, ki ne bi bil prepričan o koristnosti slovenske davčne fronte. Toda kaj nam koristi vsa davčna fronte, če propaganda za davčno enotno fronto, če pa podirajo to fronto poslanci kot prvi. In to je zagrešil posl. dr. Pivko, pa čisto vseeno, če se je tega zavedal ali ne.

Treba tudi s tem napačnim nazorom enkrat obračunati, da je važno, kako je politik na odgovornem mestu pri glasovanju mislil in kak namen da je imel. To je čisto irelevantnega pomena, ker važno je samo to, kar je storil. Po doseženih efekti se sodi politika, ne pa po njegovih namerah, zakaj samo dejanja se dajo kontrolirati, ne pa namere. In končno so samo dejanja za ljudstvo praktičnega pomena, ne pa namere poslancev.

Slovensko ljudstvo prav nič ne briga, kakšne namere je imel tisti, ki je zaigral nacionalizacijo Trboveljske, temveč njega briga samo to dejstvo, da je bila zaigrana. In prav nič ne briga volilce, zakaj je bilo centralizirano bolniško zavarovanje, temveč volilce briga samo to,

Seja radikalnih ministrov.

KRIZA NAJ RAZČISTI SITUACIJO.

Beograd, 8. februarja. Za včeraj popoldne je sklical ministrski predsednik Pašić konferenco radikalnih ministrov. Seja je bila v predsedništvu vlade in je trajala od 11. do 1 in pol. Udeležili so se je vsi radikalni ministri, ki so v Beogradu. Predmet konference je bil pretres politične situacije s posebnim ozirom na zadnje Radićeve govore. Pašić je hotel dobiti od poedinov članov vlade podrobne informacije in zvedeti njih mnenje glede Radića in njegovih zadnjih govorov.

O poteku te konference noben član vlade ni hotel dati nikakih pojasnil. Ministri se na vsa vprašanja odgovarjali novinarjem, da se je pretresala politična situacija in da se je razpravljalo o poslednjih zborovanjih Štefana Radića.

V političnih krogih se z velikim zanimanjem pričakuje povratek Radića v

Beograd in nadaljnji razvoj situacije. Misli se, da se bo Radić takoj po svojem prihodu sestal s Pašićem.

Kakor se po tej konferenci radikalnih ministrov, doznava, izgleda, da so se radikalni ministri zedinili v tem, da je sedaj najpripravniji čas, da se izzove kriza in bi se v tej krizi razčistila vsa vprašanja.

Je težnja nekaterih krogov v vladi, da se situacija reši tako, da se ustvari nova vlada, ki pa bi vztrajala pri sedanjih političnih smeri.

V zvezi s to konferenco radikalnih ministrov se je sinoči razširila v političnih krogih verzija, da je minister notranjih del Boža Maksimović stavil Pašiću svoj portfelj na razpolago. Na ta način bi se Pašić moral že danes odločiti za nadaljnje korake glede celega kabineta.

VLADA O KRALJEVEM KRONANJU.

Beograd, 8. februarja. Iz kabineta predsedništva ministrskega sveta je bilo včeraj izdano to-le pojasnilo. Ob več prilikah so se politične osebe na svojih zborovanjih poleg ostalih velikih stvari dotaknile tudi kronanja Nj. Vel. kralja in dale na ta način vprašanje, ki ni na dnevnem redu, aktualen značaj. Kralj ni dosedaj dal iniciative za svoje kronanje. Dokler to vprašanje ne bo z najvišjega merodajnega mesta predloženo vladi, je prerano o njem govoriti.

PRED SESTANKOM MALE ANTENTE.

Beograd, 8. februarja. Minister zunanjih poslov dr. Ninčić odpotuje 9. t. m. v Temešvar, kjer bo sestanek Male antante. Italijanski poslanik general Bodrero je včeraj posetil dr. Ninčića. Poleg drugih tekočih vprašanj se je interesiral tudi za sestanek Male antante.

DNEVNI RED SESTANKA MALE ANTANTE.

Bukarešta, 8. februarja. »Universul« prinaša sledeči dnevni red za sestanek Male antante v Temešvaru: 1. Razpravljanje o mednarodnem položaju; 2. vprašanje madžarske falzifikatorske afeze in stališče Male antante v tem vprašanju; 3. locarnski sporazum; 4. udeležba Združenih držav pri konsolidaciji Evrope; 5. vstop Nemčije v Zvezo narodov; 6. vprašanje balkanskega pakta in 7. specialna vprašanja o držanju Male antante.

GOSPOD PANGELOS PRAVI, DA JE MIROLJUBEN.

Atene, 8. februarja. Ko so novinarji vprašali ministrskega predsednika Pangalosa, kaj naj se misli glede na vznemirjujoče vesti o vojnih pripravah proti Turčiji, jim je izjavil, da so te vesti popolnoma neosnovane. Glede utrjevanja Soluna je rekel ministrski predsednik, da to nima nobenega posebnega pomena. Solun je oporišče za vojsko in vojno morarico in je zato čisto razumljivo, da se mora utrditi. Grčija je trdno odločena, živeti z vsemi sosedi v najlepšem miru.

RUMUNIJA SE BOJI NAŠEGA PRIZNANJA RUSIJE.

Riga, 8. februarja. Sovjetski listi pišejo, da Rumunijo resno skrbe glasovi o priznanju sovjetske Rusije s strani Češkoslovaške in Jugoslavije. Če se to zgodi, potem je pričakovati, da Mala antenta razpade. Rumunija se s svoje strani trudi, da ustvari blok balkanskih držav in s tem vzame sovjetom možnost, da bi se vmešavali v balkanske države.

Mussolini o nemškem bojkotu Italije.

»Če treba, bomo prenesli trikoloro tudi čez Brenner.«

Rim, 7. februarja. V soboto je odgovarjal Mussolini na interpelacijo Farnaccija glede nemškega bojkota Italije.

Uvodoma svojega govora je dejal Mussolini da širijo Nemci neresnične vesti o Tirolski. Nima ničesar proti spomeniku Walterja von der Vogelweide, toda ne pusti, da bi se ga primerjalo z Dantajem. Postavljen pa bo spomenik Cesare Battistiju.

Če bo Nemčija bojkot praktično izvajala in če bodo to trpele nemške oblasti, potem bo Italija odgovorila z bojkotom na kvadrat, na ev. represalije pa z represalijami na kub.

Nato je Mussolini ostro zavračal izvajanja bavarskega predsednika vlade in dejal, da Italija ne more trpeti na meji državo v državi in bo zato Nemce italijanizirala. Meja na Brennerju je od Boga zaznamovana. Nemci v Tirolu niso nobena narodna manjšina, temveč etniška relikvija. Od teh 180.000 Nemcev je 80.000 pomembnih Italijanov in storili bomo vse, da bodo ti pcnosni, da so državljani Velike Italije.

Zelimo miru z Nemci, toda če bo to nemogoče, pade odgovornost na Nemčijo.

Svoj govor je končal Mussolini z besedami: »Fašistovska Italija more, če treba, ponesti trikoloro preko Brennera, nikdar je ne more sneti z Brennera.«

UGODNA VEST IZ AMERIKE.

Washington, 8. februarja. Na ožji konferenci med Windstonom, dr. Stojadinovićem in Gjuričićem je prišlo do zbližanja stališč niaše in ameriške delegacije. Glede na to je bilo sklenjeno, da se bo vršila danes v ponedeljek plenarna seja, na kateri se bo končno določila baza za ureditev naših vojnih dolgov v Ameriki.

ZA ZGRADITEV ZRAČNE FLOTILJE VOJSKE MALE ANTANTE.

Beograd, 8. februarja. Na sinočni širši plenarni seji centralne uprave Aerokluba so bili izvoljeni za častne predsednike gg. predsednik vlade Nikola Pašić, vojni minister general Dušan Trifunović in trgovinski minister dr. Ivan Krajač. Dalje se je sklenilo, da se pošlje v Češkoslovaško delegacija, ki naj bi se tam posvetovala o tem, kako bi se ustvarila močna zračna flotilja vojsk Male antante.

SKUPŠČINA SDS V ZAGREBU.

Zagreb, 8. februarja. Včeraj je bila velika skupščina samostojnih demokratov v Zagrebu, na kateri je poleg Pribičevića in profesorja beograjske univerze Stanoje Stanojevića govoril tudi narodni poslanec iz Maribora dr. Pivko. Na tem zborovanju se je dotaknil poslanec Vetožar Pribičević aktualne situacije in omenil, da radikali ne žele krize, češ da ne vedo, kako bi se iz nje izvlekli, ker nimajo nikogar, ki bi ga angažirali. Demokrati in klerikalci stavljajo namreč ta pogoj, da bi v novi vladi ne smel biti Pašić. Tega pa radikali nečejo.

Razen tega je Pribičević na tem zborovanju razvijal tezo, da ima tudi manjšina pravico na volilni mandat, ako politika večine skrahira, kakor se je to sedaj zgodilo pri radikalih.

Konferenca Male antante

Mala antanta je tvorba češkoslovaškega ministra za zunanje zadeve do Beneša. Ustanovljena je bila prvo leto po vojni s posebnim ozirom na razmere na Ogrskem, kjer so bili restavracijski poskusi Habsburžanov na dnevnem redu. Namen Male antante je bil v glavnem vzdržati novo stanje v Srednji Evropi na podlagi mirovnih pogodb.

Od prvih let po vojni pa do danes pa se je položaj v Evropi znatno izpremenil. Velike antante danes ni več. Mirovne pogodbe obstajajo v svoji prvotni obliki samo še na papirju, tako zelo jih je izpremenil Dawesov načrt za plačevanje nemške vojne odškodnine, še bolj pa v Locarnu sklenjena pogodba z Nemčijo. Te dni bo Nemčija priglasi svoj vstop v Društvo narodov, kar bo politični položaj v Srednji Evropi temeljito izpreobrnilo. Skoro istočasno s vstopom Nemčije v Društvo narodov pa bo priznala češkoslovaška vlada sovjetsko Rusijo.

Če primerjamo sedanjí politični položaj v Srednji Evropi z onim pred petimi leti, moramo ugotoviti velikansko razliko, tako da je opravičeno vprašanje: Ali ima Mala antanta tudi še kakšen pomen?

Mala antanta tvorijo češkoslovaška republika, kraljevina SHS in Rumunija. Notranje razmere v Rumuniji so zaenkrat take, da je

izključeno, da bi Rumunija priznala sovjetske kakor jih bo (ali jih pa je morebiti že) priznala Češka. Priznanje in nepriznanje sovjetov pa ločita danes celo Evropo v dva velika sovražna tabora in nemogoče je, da bi dve mali državi kakor sta Rumunija in Češka, mogli sodelovati tam, kjer si svetovne sile nasprotujejo. Z vstopom Nemčije v Društvo narodov bodo dalje dobile nemške manjšine na Češkem in Jugoslaviji silno moralno oporo pri Društvu narodov in obe državi bosta morali prej ali slej znatno revidirati svojo narodno-manjšinsko politiko. Ali se Rumunije to kaj tiče? Razmere na Ogrskem pa se danes take, da ni računati v bližnji bodočnosti na restavracijo kraljestva, še manj pa morejo Ogrci računati na nasilno pridobitev v vojni izgubljenih pokrajin. Kraljevina SHS pa ima danes poleg vseh svojih težav doma še znatne skrbi na Balkanu, za katerih ureditev se gotovo nikdar ne bo sprožila nobena zavestna puška.

Danes je težko najti kakšen političen moment, ki bi v Mali antanti zastopane države družil, mnogo pa jih je, ki jih razvajajo in vedno bolj odtujujejo. Mala antanta je še danes to, kar je velika antanta — papirnata tvorba brez praktičnega pomena.

Resnica o celjski občinski seji.

Jutro skuša na vse načine potvrditi resnico o zadnji seji celjskega občinskega sveta. In čeprav ve, da vse Celje odločno obsoja njegova lažnjiva poročila, vseeno noče priznati resnice, ker upa, da bo vsaj ljudi izven Celja prepričalo, da se samostojno demokratiška barka ne podira. In da prekrižamo ta račun, zato še malo pojasnimo o zadnji celjski seji.

K predzgodovini seje

naj zadostuje, če navedemo dobesedno odlok velikega župana dr. Pirkmajerja na vlogu dr. Goritana in tovarišev. Odlok se glasi:

»Dr. Al. Goritan in tov. so vložili proti postopanju g. župana dne 26. t. m. pritožbo, ki jo prilagam v prepisu. Kakor se more posneti iz dopisa g. župana, naslovljenega na dr. Goritana dne 25. januarja 1926 so pritožitelji v smislu določil §§ 3 do 5 poslovnega reda za občinski odbor zahtevali sklicanje izredne občinske seje za čimprej, oziroma 28. januarja 1926. Z omenjenim dopisom pa je g. župan to zahtevo odklonil, ker bo v tekočem tednu, t. j. v času od 24. do 31. januarja 1926 imel še eden ali drug odsek svojo sejo in obenem pristavil, da mu seje ni mogoče sklicati pred 3. ali 5. februarjem 1926.

To postopanje g. župana ni v skladu z obstoječimi zakoni. Po § 31. mestnega statuta se sestaja obč. svet po potrebi, najmanj pa vsaki mesec enkrat k seji, ker se to meseca januarja še ni zgodilo, bi bila dolžnost g. župana že v smislu tega predpisa sklicati brez odloga občinsko sejo.

To bi moral storiti tudi na zahtevo pritožiteljev, katerih vloga od 22. januarja 1926 odgovarja zahtevam § 31. mestnega statuta in § 4. poslovnega reda. Dejstvo, da eden ali drug odsek še ni imel seje, sklicanja občinske seje ne more ovirati, vrhuteba bi bila dolžnost g. župana skrbeti za to, da odseki redno poslujejo in pravočasno pretresajo naloženo jim nalogo.

Z ozirom na vse to, naročam temeljem § 65 mestnega statuta, da g. župan skliče v najkrajšem po statutu in poslovnem redu mogočem roku izredno občinsko sejo z dnevnim redom, ki bo vseboval tudi v vlogi dr. Goritana in tov. navedene točke ter o izvršitvi tega naloga v roku 8 dni tu sem poroča.

Menda je ta odlok tako jasan, da ne rabi nobenega dostavka.

Glede poteka seje

pa sledeče: Da ni izbruhnil požar v tovarni Savinja, bi bila čisto gotovo izglasovana ne-

zaupnica županu. Ne pomagajo nobene tirade samostojno demokratiških voditeljev in niti ošabne baharije o delu večine, ker številke so jasne in zgovorne. Samostojno demokratiških občinskih odborikov je z županom vred samo 14 in za glasovanje o nezaupnici županu jih pride v poštev samo 13, ker vendar ne bo župan sam sebi glasoval zaupnico.

Proti pa je bilo 11 radikalov in narodnih socialistov, dva odborika od SLS in socialisti Koren, dočim so bili Nemci nevtralni. Končni rezultat torej 14 : 13. Če bi pa ne bila dva narodna socialisti (dr. Dobovšek in Pirk) ter radikal Selšek odsotni, potem bi bilo razmerje glasov 17 : 14. Z drugimi besedami se pravi to, da nima župan Hrašovec več večine za seboj, da je večina občinskega sveta proti njemu in da je zato edino pravilno, da izvaja konsekvence.

Če mu izreka samostojno demokratiški tisk zaupanje, je čisto brez pomena, ker v tem oziru odločajo samo občinski odboriki. Ti so pa svoje mnenje povedali in zato naj izvaja župan konsekvence.

Felonija!

Star privilegij samostojnih demokratov je, da postanejo nesramni, kadar jim trda prede. Tako tudi sedaj. Ker so reagirali narodni socialisti na surov napad na podžupana Gobeča in ker so tudi radikalni izvajali konsekvence iz splošnega političnega položaja, si upa »Jutro« očitati njim felonijo. To je tisto »Jutro«, ki je ploskalo, ko je bil na najbolj činičen način kršen volilni dogovor v Ljubljani!

Pa da bi imel očitke »Jutra« vsaj malo upravičenosti! Toda vse, kar piše »Jutro« o narodnem bloku, sploh ni res. Zato konstatiramo:

Narodni blok je bil ustanovljen samo vsled volilnega reda, ki favorizira večino in ker je bila nevarnost, da vsled slovenske razcepjenosti zmagajo Nemci. Dogovor pa je obstal za radikale samo za volilni akt in za narodne socialiste še za volitev župana in podžupana. Po dovršenih volitvah pa je imela ena kot druga stranka proste roke. To se je tudi večkrat konstatiralo.

Sicer pa se o tej stvari še pomenimo, ali bo SDS ljubo ali ne. O kaki feloniji (g. poročevalec je mislil menda o »feloniji«) ne more biti govora in bodo radikalni kakor tudi narodni socialisti na ta napad primerno reagirali. Kar se pa tiče osebnega napada na dr. Goritana, smo prepričani, da ga bodo njega inspiratorji še bridko obžalovali.

Fanatizem samostojnih demokratov.

Svetozar Pribežević je na shodu v Mariboru s posebnim zadovoljstvom pohvalil slovenske sam. demokrate, češ da so pokazali svoj fanatizem za samostojno demokratiško stranko. Ko so navdušeni pristaši Svetozarjevi nosili svojega voditelja na ramenih, je menda temu pač »ušla« beseda o »fanatiziranih sam. demokratih, ki pa zato tem bolj jasno označuje in osvetljuje vse politično delo naših slovenskih sam. demokratov. Kakor so v srednjem veku verski fanatiki slepo drveli za nekakimi svojimi »ideali« ter se v svojem zaslepljenem duševnem stanju posluževali vseh sredstev, bodisi še tako nizkotnih, da celo nečloveških; tako drve tudi naši demokrate za nekakimi napušljenimi »cilji« ter se v svojem političnem delu ne sramujejo nobenega sredstva, ki bi jim kakorkoli pomagalo doseči te cilje. Svojim sam. demokratiškim idealom so izbrali lepo donečo besedo »edinstveni narod«, »svoboda«, »bratstvo« itd. a za temi besedami se skriva v resnici le silno hrepenenje po oblasti in neomejeni vladi. Brezobzirni teror in brezmejno sovraštvo do pristašev drugih strank kaže baš vso fanatičnost, ki je Pribeževiću tako močno ugajala tam v Mariboru. Pa temu se ni niti treba čuditi, saj je Pribežević sam naš največji politični fanatik, ki bi magari strl in uničil svojega najboljšega prijatelja, samo da doseže svoje »ideale«.

Ako trezno prebiramo Pribeževićeve besede, ki so jim dali v Celju in v Mariboru toliko umetne rezonance, ne najdemo v njih skoraj nobenih ustavljajočih misli in pozitivnih nasvetov, ampak to samo tako poka in lomasti po hrbtih političnih nasprotnikov. Pri tem pa še vedno tisti stari refren, da so edino sam. demokrate nesebični borci za »ideje«, vse druge stranke pa da love v politič-

nem delu samo svoje osebne koristi. Vendar pa vidimo vsepovsod, da baš samostojne demokrate združuje fanatično stremljenje po vladi in oblasti, a njih besedičenje o »idejah« so le puhle pene.

Pravi fanatiki se odlikujejo tudi po izredni domišljivosti, vso njih bitnost prepaja zavest, da jih ni popolnejših bitij kot so oni sami. Le poglejmo poglavarja fanatikov Pribeževića! Kako je to ponosno trkal na svoja prsa in grmel po Celju in Mariboru: samostojni demokrate smo tisti, ki smo v Jugoslaviji ustvarili narodno šolo, samo za mojega ministrvanja je obsijala luč prosvete našo domovino! Ej Svetozare! Tisto nasilno premeščanje politično nasprotnega učitelstva in pa ferman o nanaglo »krupcanih« učnih programih, ki so povzročili toliko zmešnjave v našem šolstvu, to so pač dejanja, ki bi naj ostala lepo pod mernikom skrita!

Ako fanatično razpihovanje strasti razvname in zaslepi mladino in nerazodno ljudstvo, je to pač lahko umljivo, ker je povsem naravno, kakor je naravno, če tropa ovac drvi brez kamen in brin za ovnom-vodnikom. Neprijetno pa nas mora dirniti, ako vidimo, da tudi precejšnji del naše inteligence tako naglo zadavi za kakim »voditeljem«, ki se potem lahko prikrito roga svojim ljubim »fanatiziranim« ovčicam.

— n —

Opozarjamo na Prešernovo proslavo, ki se vrši v sredo dne 10. t. m. v dramskem gledališču.

Politične vesti.

— **Davidović o Radičevem pojmovanju sporazuma.** V svojem govoru, ki je bil od vsega parlamenta poslušan z največjo pazljivostjo, je govoril Ljuba Davidović tudi o sporazumu in Radiču. Med drugim je dejal, da sporazum med radikali in HSS ni dal tekom sedem in pol mesecev nobenega haska. Konec tega sporazuma se glasi, da gremo na volitve. Pa to smo mogli tudi brez sporazuma. Imam občutek, in menda tudi vi, da smo si danes Srbi in Hrvati po sedem in pol mesečnem obstoju sporazuma bolj oddaljeni, kakor pa tedaj, ko se je gospoda začela sporazumevati... Kaj hoče g. Radič? Kakor preje kliče: Hrvati skupaj! in skoraj se že jezi na predsednika vlade, da tudi on ne kliče: Srbi skupaj!... Toda mi, ki smo stvarno za sporazum med Srbi in Hrvati — in jaz verujem, da je tudi med radikali polno poštenih ljudi, ki žele stvaren sporazum, ne za takega, kakor bi ga hotel Radič — mi nemo, da se kliče: Srbi skupaj! in za to se borimo. Mi hočemo, da se politične stranke formirajo po svojih političnih prepričanjih, da tekmujejo med seboj za dobro te dežele, ne pa da se plemensko, grupiramo. Takega sporazuma nemo!

— **Nezaupanje vladi.** Svoj pomemben govor je zaključil Ljuba Davidović z besedami: Vladi, ki je dvignila pri upravljanju države nespoštovanje zakonov in ustave na višino principa, vladi, ki se ne meni za težko gospodarsko krizo, ki je v državi nastala, vladi, ki na izčrpano davčno moč prebivalstva vali nova bremena, vladi, ki je ugled narodne skupščine ponižala na neverjetno nizino, tej vladi ne sme narodna skupščina dovoliti niti pare. Mi, ki glasujemo proti temu zakonu, ne glasujemo proti nujnim potrebam našega naroda, temveč glasujemo le proti vladi, v katero nimamo zaupanja.

— **Nacionalizem in Slovinci.** Pod tem naslovom je izšel v Blaznikovi tiskarni članek, na katerega si dovoljujemo kratek odgovor. Da je nacionalizem samo egoističen, je trparija, ki je zlasti z ozirom na slovensko zgodovino obziranja vredna. Enako zasluzi priznanje člankar, da je čisto pozabil na kulturne pomen nacionalizma. Pri taki izredni kritični presoji nacionalizma tudi ni čudno, če je člankar prezrl socialno vsebino pravega nacionalizma. Ali pa si je izbral člankar komednejšo pot in mislil samo na zlorabe in potvorbe nacionalizma? V tem slučaju pa naj bo tako prijazen in naj pomisli tudi na zlorabe in potvorbe socializma. Morda bi se tudi tu našle zelo interesantne stvari. Na primer, kako so socialno demokratične stranke glasovale za vojno, ali kako so nekateri voditelji postali milijonarji, njih sodelavci pa suhi ko cerkevna miš. Sicer bi pa bilo že čudno, da bi se že enkrat nehalo s to naivno pisavo, da so na eni strani sami angelji, na drugi strani pa sami hudci. Malo več objektivnosti ne bi škodovalo niti lističu iz Blaznikove tiskarne.

— **Volitve v Delavsko zbornico.** Da se ne bodo gotovi gospodje preveč bahali z zmago pri volitvah v Delavsko zbornico, bodi zabeleženo, kar je dejal razredno zaveden delavec, ki pa se ne more ogreti za kapitalističen socializem gotovih gospodov, o volitvah v Delavsko zbornico: »Pri volitvah so zmagali delodajalci in pa tisti, ki so imeli zbornični aparat v rokah.« Torej stranke, napihuje se z zmago, bo vsaj javnost znala, na kaj se opirate.

— **Alber Tomá v Beogradu.** Ravnatelj mednarodnega urada za delo v Zenevi se mudi te dni v Beogradu, da intervenira pri naši državi, da izpolni svoje obveznosti iz Verzajskega mirovnega dogovora. Po tem dogovoru so namreč vse vlade obvezane, da predložijo parlamentu zakone v zaščito delavcev, kakor jih je izdelal mednarodni urad za delo. Vse države so tej svoji obvezi že zadostile, edino Jugoslavija tega ni storila. V razgovoru z novinarji je dejal Thomas, da sicer razume težavne prilike v naši skupščini, vendar pa mora tudi naša vlada zadostiti svoji obveznosti. Ni sicer skupščina obvezana, da predložene zakonske načrte tudi sprejme, toda o njih mora razpravljati. A. Thomas je dal nato interesantna pojasnila o vprašanju ruskih emigrantov. Dejaj, da se mora naši državi iskreno zahvaliti za njeno podpiranje ruskih emigrantov. Toliko ko naša država (575.000 dinarjev mesečno) ne izda za ruske begunce niti ena država. Da bi nameravala Zveza narodov ustanoviti v Južni Ameriki veliko kolonijo ruskih beguncev, je bajka. Prevoz je mnogo predrag in Zveza nima sredstev za take fantastične programe. Poleg tega pa kažejo izkušnje, da ruski begunci niso za poljska dela, ker stijo vsi le v mesta. Končno je dejal Thomas, da se v kratkem vrši pri mednarodnem uradu dela anketa o premogokopnih rudnikih in o zaščiti rudarjev. Ta anketa bi morala zanimati tudi našo državo. Da bi jo morala, ima Thomas čisto prav, vprašanje je samo, če jo bo tudi. Po sedanjih izkušnjah moramo žal biti pesimisti.

— **Glavno glasilo vojvodinskih radikalov »Zastavac piše o »Slovenskem Narodu« sledeče:** »Stari ničvrednik.« »Ljubljanski »Slovenski Narod«, ki izhaja že 59 let, si je priporil prav lepo reputacijo kot varuh pravih slovenskih tradicij in interesov. Po Tavčarjevi smrti je prehajal ta list iz roke v roke, danes pa se je ustavil v rokah Zerjave in kompanije. No, kamor pridejo ti, prinese s seboj tudi svoje bacile. Tako je i ta, nekdanj najuglednejši slovenski list, v službi slovenskih samostalev, danes tako prepojen z njihovim strupom, da se sigurno prebršajo Tavčarjeve kosti v grobu. Pod novimi gospodari je pisal zato ta Pribežević slovenski reptil o izredno uspelem radikalnem zborovanju v Glini tako-le: »V Glini na Hrvatskem je priredila radikalna stranka shod, ki se ga je udeležilo 850 seljakov, največ radičevcev (!) in samostojnih demokratov (!) Na zboru je bilo po naređenju (!) tudi 150 višjih uradnikov — samih okrajnih načelnikov (!!) ko so začeli posamezni radikalni govorniki napadati samostojne demokrate, so začeli seljaki z ogorčenjem zvižgati (!?) 150 samih okraj-

nih načelnikov torej!! Radičevci zvižgajo, ko se napadajo samostojneži!!! Moj Bog, ta slovenski grešnik je na starost popolnoma zblaznel!«

— **Štefan Radič odstavil ravnatelja učiteljskega v Dubrovniku.** Prosvetni minister Štefan Radič je posetil v Dubrovniku učiteljske, kjer je odstavil ravnatelja te šole Mihajla Djordjevića in na njegovo mesto postavil Franja Ledererja. Djordjevića je imenoval na to mesto še Pribežević ker je bil takrat samostojni demokrat. Ko se je izpremenila vlada je Djordjević prestopil k radikalom. V mestu govore, da je Štefan Radič to napravil zato, ker je večer prej na Strossmayerjevi proslavi, ki se je vršila na učiteljski, bilo predavanje, ki je bilo izizvalnega značaja. Predavanju je prisostvoval nekaj časa tudi Štefan Radič, a je še pred koncem predavanja zapustil dvorano.

— **Ugodnejše vesti iz Amerike.** Konferenec v finančnem ministertvu se vsak dan nadaljuje. Ameriški listi pišejo, da se je doseglo neko zblizanje med naziranj obeh delegacij. Treba bo pa še nekaj časa, da pride do končne rešitve. Jugoslovska delegacija se drži rezervirano in ne daje novinarjem nobenih informacij. Obvestila za javnost izdaja ameriško finančno ministertvo. V finančnih krogih računajo, da bo Jugoslavija, kadar se zaključijo pogajanja o ureditvi vojnih dolgov z Ameriko, najela tam večje posojilo.

— **Težke obdolžitve Stefana Fridriha.** — Bivši madjarski ministrski predsednik Stefan Fridrih je bil zaslišan od parlamentarne preiskovalne komisije in izjavil, da ve, da so se že leta 1922 falzificirali češkoslovaški in tudi drugi bankovci. Že leta 1922 mu je pokazal prof. Meszaros klikeje francoskih tisočfrankovskih bankovcev. Vodja falzifikatorjev je bil po naročilu vlade Nadessy. Za ponarejanje je vedel tudi Bethlen in zunanji minister Banffy, ki je plačel polovico kavicje za zaprtega Meszarosa. Drugo polovico je plačal Fridrih. Na vprašanje, zakaj da ni stvari naznanil, je dejal Stefan Fridrih: Pri kom pa naj bi naznanil? Saj se je vršilo ponarejevanje po naročilu same vlade. Edino, kar sem mogel storiti, je bilo to, da sem prekinil s falzifikatorji vse vezi.

— **Češkoslovaška jezikovna naredba.** Na pritisk Kramarove »demokratske« stranke je izdala češkoslovaška vlada jezikovno naredbu, po kateri se uvaža češkoslovaški jezik v vse šole, urade in javna zastopstva. Celo avtonomna mesta morajo uradovati v češčini in vsak župan mora znati češko. Izjema se dovoljuje le, kolikor je to že določeno po mirovnem dogovoru. Naredbe nista podpisala cba socialno demokratična ministra dr. Winter in Bechyme. — Narodba je izzvala med Nemci seveda silen vihar in prva realna posledica tega je, da so se štiri nemške stranke združile v nacionalno zvezo. Nemški nacionalci k tej zvezi niso pristopili, ker so zahtevali, da sloni zveza na marijotetnem stališču in da se odkloni zahteva, da veljajo le sklepi, na katere so pristale vse stranke.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Pondeljek, 8. februarja: »Naša krič. — Red A.

Torek, 9. februarja: Zaprt.

Sreda, 10. februarja: Akademija v počaščenje Prešernovega spomina. Izven.

Četrtek, 11. februarja: Druga mladost. — Red C.

Petek, 12. februarja: Zaprt.

Sobota, 13. februarja: Ani Christio, premijera. — Izven.

Nedelja, 14. februarja ob 15. popoldne: Vdova Rošlinka, ljudska predstava po znanih cenah. — Izven. — Ob 20. uri zvečer: Ani Christio, ljudska predstava po znanih cenah. — Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Pondeljek, 8. februarja: Zaprt.

Torek, 9. februarja: Manon, gostovanje g. Josipa Rijavca. Predstava na korist Udruženja gledaliških igralcev. — Izven.

Sreda, 10. februarja: Zaprt. (Generalka.)

Četrtek, 11. februarja: Zvedave ženske. — Red A.

Petek, 12. februarja: Večni mornar, premijera. — Izven.

Sobota, 13. februarja: Don Juan. — Red D.

Nedelja, 14. februarja: Ob 15. uri popoldne: Zvedave ženske, ljudska predstava po znanih cenah. — Izven.

Akademija v počaščenje Prešernovega spomina ob 125letnici njegovega rojstva. Društvo slovenskih književnikov in Narodno gledališče v Ljubljani priredita v sredo dne 20. t. m. v dramskem gledališču Prešernovo akademijo. Spored je sestavljen iz raznih recitacij, pevskih točk in govora. Pri akademiji sodelujejo gg. Fran Albrecht, F. S. Finžgar, Vida Jerajeva, Anton Podbevšek in Oton Zupančič; Julij Betetto, Karel Jeraj, Božena Potušková in slovenski kvartet. Predprodaja vstopnic za to akademijo se vrši od pondeljka dalje pri dnevnih blagajni v operi. Natančnejši spored se objavi v pondeljek.

JOSIP RIJAVEC GOST V NAŠI OPERI.

V torek 9. t. m. gostuje v operi Manon kot Des Grieux ljubljene Ljubljanskega občinstva g. Rijavec. Je to ena njegovih najboljših vlog in opozarjamo vse ljubitelje lepega petja na ta izvanredni umetniški užitek. Predstava se vrši v korist Udruženja gledaliških igralcev. Odbor Udruženja prosi cenj. občinstvo, da odkaze z mnogobrojnim posetom, da zna ceniti in vpoštevati trud in kulturno delo članov Slov. gledališča. Tudi vsa druga zasedba bo prvovrstna. Sodelujejo gg. Lovšev, Poličeva, Potušková, Korenjakova in gg. Betteto, Šubelj, Janko in Mohorič. Opera dirigira in režira g. ravnatelj Polič.

Dnevne vesti.

TUDI ZA NASO DRŽAVO UVAŽEVANJA VREDEN PREDLOG.

Francoski parlament je sprejel predlog poslanca desnice Balananta, da se mora v uradnem listu vsako leto razglasiti, koliko plačuje vsak poslanec dohodninskega davka. Poleg tega se ima objaviti tudi, koliko ima kateri poslanec avtomobilov, voz in kakšno premoženje je imel dne 1. avgusta leta 1914 in kakšno 11. novembra 1918 ob zaključku vojne. Predlagatelj je utemeljeval svoj predlog s tem, da se zakonodajalec ne sme odtegniti dolžnostim, ki jih nalaga davkoplačevalcem, temveč mora sam dati dober zgled.

Predlog je bil sprejet s 442 glasovi proti dvema.

Tudi pri nas bi bilo dobro, če bi skupščina sprejela sličen predlog. Samo da bi bilo pri nas treba rubrike malo dopolniti. Tako bi bilo treba, da bi se zabeležilo, koliko imajo poslanci sedaj premoženja in ne samo, koliko so ga imeli šele po vojni.

Nadalje bi bilo to določbo raztegniti tudi na vse one, ki so bili člani raznih komisij. Pa še za marsikoga drugega bi bile take objave koristne.

Bojimo se pa, da bi bile te objave za državo v tako veliko, da prizadete pa v tako ne-rodno korist, da francoski predlog sploh ne pride pred skupščino.

Ali nas ne bi hotel kateri poslanec postaviti na laž? Bili bi mu hvaležni mi, pa tudi javnost.

— Smrtna kazen v načrtu novega kazenskega zakona se bo izvrševala po vsej državi z obešanjem, dačim v Srbiji sedaj ljudi strelja. Pravniki so namreč mnenja, da je obešanje bolj humano. Justifikacije pa ne bodo več javne. Pristop bodo imele izključno v zakonu našete uradne osebe.

— Gimnazija zatvorjena, ker nima kuriva. Gimnazija v Somboru je že 10 dni zatvorjena, ker — nima kuriva. Ravateljstvo se je obrnilo na pristojno oblast v Beogradu s prošnjo, da se potrebni krediti čimprej odobri, da se bo mogel zopet začeti pouk.

— Izpembma glede srednješolske mature. Prosvetni minister Radić se je izjavil napram nekim pedagogom, da se nameravajo uvesti glede srednješolske mature važne izpembe. Podobno kot v Franciji naj bi bila matura obligatorna samo za one dijake, ki hočejo nadaljevati svoje študije na visokih šolah, dočim bi za ostale odpadla. Povod za ta načrt je dalo dejstvo, da je število dijakov, ki ne absolvirajo srednje šole, kolikor predpisano, z matura, temveč izstopijo preje, izredno naraslo.

— V prometnem ministrstvu pripravljajo nov vozni red za vso železniško mrežo naše države. Novi vozni red bo stopil v veljavo dne 15. marca.

— Čezurno delo pri železnici. Prometni minister je izdal odredbo, glasom katere imajo dobivati delavci v državnih prometnih zavodih ob objavi novega pravilnika za čezurno delo ob delavnikih 50%, ob nedeljah in praznikih pa 100%. Vajenci pod 18 leti ne smejo vršiti čezurnega dela.

— Ustanovitev poljedelske zbornice v Beogradu. Na zadnji plenarni seji upravnega odbora Srbskega poljedeljskega društva se je pretesalo vprašanje ustanovitve Poljedeljske zbornice za vso državo s sedežem v Beogradu. V ministr. poljedeljske in vodo se je to vprašanje svojačasno je razmotrivalo, do definitivnega sklepa pa ni prišlo.

— Čehoslovaška donavska plovnice je jela prevzemati transporte vsakovrstnega blaga med postajami Regensburg, Passau, Linz, Dunaj, Bratislava, Komorn, Budimpešta, Beograd, Oslje, Vukovar, Novi Sad, Zemun, Beograd, Orsavo, Turn Severin, Rušutz, Gjorgjevo, Braila in Galac. Otvoritev tega prometa se naznani naknadno.

— Dva nova lista v Slavoniji. Organizacija hrvatske federalistične kmetijske stranke v Brodu je ustanovila nov tednik »Hrvatska svijest«. V Vukovaru izhaja nov neodvisen, nepolitičen tednik »Srijemski list«.

— Nov list v Banatu. V kratkem izide v Vrhu nestrankarski list »Banatske Novine«. Redakciji pripadajo vsi poročevalci listov v Vrhu. Sotrudniki se rekrutirajo iz vseh strank. List bo imel zgolj informativen značaj ter se bo bavil predvsem z narodnim go-
podarstvom in kulturo.

— Prepoved slovanskih predimov v Italiji. Kot poroča milanska »Sera«, je potrdil tržaški apelacijski dvor odredbo lokalnih oblasti v vzhodnih novih provinciah, glasom katere ne smejo nositi italijanski državljani nobene slovanskih krstnih imen. V slučaju, o katerem pripoveduje »Sera«, je hotel neki oče krstiti svojega sina za Gorazda, oblast pa je izpremenila ime v Gerardo. V utemeljevanju izjava apelacijsko sodišče, da se izpreminjajo imena na podlagi odredb, ki so obstojale že preje in po katerih je dovoljeno odkloniti registriranje imena, katerega pomen je neznan in ki bi utegnili vplivati smešno.

— Institut za pospeševanje izvoza v Italiji. Iz Rima poročajo: Kabinet je sprejel zakonski projekt glede ustanovitve nacionalnega instituta za izvoz, ki bo stal pod nadzorstvom vlade. Institut bo pospeševal izvoz industrijskih in poljedelskih produktov ter bo dajal izvoznikom vsa mogoča pjasnila glede inozemskih trgovinskih trgov. Vlada je obljubila novo ustanovljenemu zavodu finančno podporo.

— Metrični sistem v Ameriki? Jeseni se sestane najbrže v San Franciscu komisija, ki se bo posvetovala glede uvedbe metričnega sistema v Ameriki mesto dosedanjega anglosaksonskega. Ameriški državni tajniki za poljedelstvo in trgovino bodo predlog podpirali. Računa se, da se bo 300 milijonov prebivalcev Zedinjenih držav privadilo na novi sistem tekot pet let.

— Napredovanju učiteljev. Ministrstvo prosvete je izdalo ukaz, s katerim je pomaknejo večje število učiteljev in učiteljic v Srbiji in Vojvodini v 1. skupino 2. kategorije. Pri-

pravljajo se ukazi o napredovanju učiteljev iz ostalih pokrajin.

— Prvi ženski šef oddelka državnega urada v Jugoslaviji. Te dni je bil upokojen sedanji šef oddelka za zaščito dece v Sarajevu, Dušan Maksimović. Na njegovo mesto je imenovalo ministrstvo za socialno politiko Joka Siljak. Joka Siljak je prva ženska v naši državi ki je postala šef oddelka državnega urada.

— Za rezervne podporučenike so imenovani naredniki dijaki: Milan Sever iz Ljubljane, Milan Sporn iz Ježice, Ozbald Gros iz Kranja in Edo Vujčić iz Kočevja.

— Iz železniške službe. Vodja komercijalnega oddelka ljubljanske direkcije centralni inspektor Josip Vidic je imenovan za načelnika komercijalnega oddelka pri direkciji v Subotici, za načelnika komercijalnega oddelka pri ljubljanski direkciji je pa imenovan prometni načelnik v Zagrebu Ernest Vargazon.

— Katastrofalni snežni viharji, ki so besneli te dni ob obali Severne Amerike, so zahtevali 33 človeških žrtv.

— Velikanski požar v antverpenskem pristanišču. Te dni je izbruhnil na parniku »Goudenfeld«, ki je prišel par dni preje iz Indije v Antwerpen, požar, ki je povzročil 5 do 6 milijonov goldinarjev škode.

— Nesreča pri raztovoritvi ladje. Delavca Ivan Tapai in Josip Budai sta razkladala pred par dnevi v Velikem Bečkereku z nekega vlačilca premog. Nenadoma se je zlomil pod njima mostiček in padla sta v vodo. Pri tem si je zlomil Tapai roko, Budai pa nogo.

— Izsleden ropar. Pred par dnevi smo poročali o roparskem napadu na posestnika Toplaka iz Dornove pri Ptuj, katerega je napadel neznan lopov, ki ga je vzel Toplak k sebi na voz. Sedaj se je orožnikom posrečilo, da so lopova izsledili v osebi že opetovano predkaznovanega mladeniča Toneta Kamplja iz Skorbe pri Ptuj. Toplak je izven življenjske nevarnosti. Da ni izkraval se ima zahvali edinoletni dejstvu, da se mu je na rani strdila kri.

— Drzen rop. Te dni je bil izvršen pri Padovini drzen rop, ki spominja na divji zapad. Neznani mladenič je sedel v Padovini v avtomobil ter naročil soferju, da naj ga pelje iz mesta. Kmalu potem, ko sta bila zunaj pomerja, ej nastavl mladenič soferju na čelo samokres, nakar ga je zvezal. Prestrašenemu soferju se je posrečilo, da je skočil z voza. Neznane se za to ni menil, temveč je nadaljeval z največjo brzino svojo vožnjo. Zvezanega soferja je našel kmalu nato na tleh ležečega drugi avtomobil, ki je prišel iz nasprotni smeri. Policija je razposlala na vse strani brzokrajne tiralice in par ur pozneje je bil avtomobil z lopovom vred najden.

— Umer radi odpovedi stanovanja. V nekem hotelu v Prnjavoru se je odigrala te dni krvava tragedija, ki jo je povzročila stanovanjska mizerija. Čevljarski pomočnik Vlado Preradović je ustrelil veleposesnika Simona Radonovića, ker je prisilil ta Preradovićeve stariše, da so se izselili iz hiše v kateri so stanovali že dolgo vrsto let, ki jo je pa kupil nedavno on. Preradović se je prijavil po izvršenem umoru sam sodišču.

— Močan udarec s sabljo. Todor Janić se je vračal enega zadnjih večerov po zapuščenih zakotnih kruguljevaških ulici domov. Nenadoma je čul kričanje in kmalu sta prišla izza vogala neki civilisti, za njim pa neki pijani narednik. Da bi prikladal stražnika je zapisal Janić na piščalko, ki jo je imel slučajno pri sebi. Zato se je obrnil narednik proti njemu ter ga udaril s tako silo s težko sabljo po glavi, da mu jo je preklal do brade. Janić je obležal seveda na licu mesta mrtve. Narednik se je prijavil same oblasti in trdi, da ga je napadel neki neznanec z motiko. Ko se je pa končno premislil ter vrgel matiko od sebe, nakar jo je pograbil Janić, radi česar je potegnil sabljo ter Janića v silobranu udaril. Policija je ugotovila, da je bil Janić znan nasilnež, ki je že nekoč odsedel 2-letno ječo radi uboja.

— Potvorjeni potni listi. V Splitu so prišli na sled obsežnemu falzificiranju potnih listov. V afero je zapletenih veliko število oseb. Policija je nekoliko osumljenцев zaprla, vendar pa drži zadevo v interesu preiskave zaenkrat še tajno.

— Zaradi zlobnega jezika žene je šel prostovoljno v smrt. Tako nesramen je bil ruski emigrant, Peter Injekin, zobotehnik v Negotinu. Ubogi Peter je mnogo pretrpel, predno se je zato odločil. Njegova Ksantipa ga je obkladala celo v njegovi odsotnosti napram drugim ljudem z najgršimi psovskami. Te dni mu je napravila zopet hudo senco vpriso sosedov. Pri tem mu je tudi zagrozila, da ga bo odpodila od hiše. Nesrečni Peter je imel končno dovolj: Šel je v svojo sobo, vzel samokres ter se, medtem ko je regljala njegova zakonska polovica zunaj dalje, ustrelil.

— Obsedno stanje radi procesa zoper črnca. V nekem ameriškem mestu se vrši te dni obravnava zoper nekega črnca, ki je umoril nekega belopoltega Amerikanca in njegova dva otroka ter posilil njegovo ženo. Ljudstvo je radi zločina tako razjarjeno, da je hotelo zamorca linčati. Da je to preprečil, je moral rekvirirati guverner 8 čet vojaštva, 4 čete konjenice, 2 strojni puški, pet vojnih avtomobilov in 1 baterijo artiljerije. Razven tega morajo biti zaprti vsi javni lokali, meščanom pa priporočena oblast, naj ne hodijo brez potrebe po ulicah.

— Za 1.000.000 Din ptičjega perja sežgane-ga. Na Angleškem obstoji zakon za varstvo živali. Po tem zakonu je med drugim prepovedan uvoz ptičjega perja. Te dni je hotel neki Amerikanec vtihotapiti v Anglijo veliko množino najbolj dragocenega ptičjega perja. Pošiljka je bila vredna en milijon dinarjev. Tihotapca so zasledili ter mu prepo-vedano blago zaplenili. Po zakonu je imelo biti uničeno. Amerikanec je vložil prošnjo, da naj bi se perje prodalo na javni dražbi, izkupiček pa porabil za dobrodelne namene. Toda, bilo je prepozno: Predno je bila njegova prošnja rešena, je bilo perje že sežgano.

— Plavajoč hotel za milijarderje. Kot poročajo iz New Orleansa, je kupila neka družba parnik »Alinesota«, ki se preuredi v hotel, opremljen z najmodernejšim komfortom, da bo imel za blazinane ameriške milijarderje več privlačne sile. Novi luksuzni hotel bo imel 180 sob in jedilno dvorano za 300 oseb, ki bo služila obenem kot plesna dvorana.

— Podzemski železnica v Moskvi. Moskovski tisk pretresa v zadnjem času vprašanje zgradbe podzemne železnice v Moskvi, ki je postala buje sprico narasajočega števila prebivalstva potrebna. Kot se poroča, ima Moskva trenutno 2.100.000 prebivalcev. Mesečno je buje naraslo v zadnjem času prebivalstvo za 30.000 duš. Sedaj odpade na en kvadratni kilometer 100.000 oseb, dočim odpade v Londonu in New Yorku na en kvadratni kilometer samo 13 do 16.000 prebivalcev. V 20. letih utegne doseči število prebivalstva Moskve 4.000.000, zato zahtevajo listi od sovjetske vlade čimprejšnjo rešitev vprašanja podzem-ske železnice.

— Podzemski tovarne. Polarni kraji so, kot znano, jako bogati na dragocenin mineralih, katerih eksploatacijo pa otežkoča huda zima. Sedaj je prišla družba Trennwell Aukon Compagny v Alaski na idejo, da bo zidala tovarne pod zemljo, kjer mraz nima toli-ko dostopa. Družba računa, da bo paraliza-rala velike stroške, ki jih bodo zahtevale take zgradbe, s prihranki na krivu.

— Na pomoč revni družini! Primorana sem, da se obračam na usmiljena srca v skrajni sili in bedi za pomoč in podporo. Mož je že dalje časa bolan, nimam nobenih dohodkov, vrh tega pa 16 mesecev starega dečka. Oba sta izročena moji skrbi in negi. Jaz stroja pa sem brez vseh sredstev. Usmiljena srca pomagajte, tri bitja združujejo v bedi. Darila sprej-me uprava »Narodnega dnevnika« pod »Nu-
ma pomoč«. Na zahtevo pove uprava »Narod-
nega dnevnika« tudi naslov.

PUSTOSLAV KARNEVAL:

V orientalski noči.

(K 14. februarju 1926 v Ljubljani.)

Pleši le pleši, je pustna nedelja, leto za letom je polna veselja. Letos v »Unionu« orientalska bo noč, pridri in uživaj veselo počeo. Ne fraka, ne laka, obleka priprosta naj bo, narodno nošo ali masko lepo ima naj vsakdo.

Ne zabite, v žepu imejte nekoliko »evenka«, na maskaradi se običajno nič ne »šenka«.

— Smrt pod zemeljskim plazom. Kmet To-mo Agatić iz vasi Janković v travniškem sre-žu je šel te dni z dvema konjema na Vlašič planino. Hotel je nesti svojim ovčjim pastir-jem hrano ter odnesti s planin 22 kož ovac, ki so mu jih pred par dnevi raztrgali volkovci. Medpotjo se je udril nenadoma velik plaz zemlje, ki je podsil kmeta in oba konja. Ker pa-
stirji niso dobili hrane, so se podali drugi dan v vas, kjer so izvedeli na svoje veliko za-
čudenje, da je odšel Agatić prejšnji dan na planino, ne da bi se bil vrnil. Vsled tega so ga šli s sosedi nemudoma iskat. Ker pa niso mogli najti nikjer nobenega sleda o njem, so jeli sumiti, da ga je podsil plaz. Ko so ga končno po napornem odkopavanju našli, je bil seveda že mrtvev on, kakor tudi konja.

— Zenska statistika. Inozemski listi so se pečali te dni z zanimivim vprašanjem, v ka-
teri državi živi največ v kateri pa najmanj žensk. Največ žensk ima zamorska država Uganda, kjer odpade na 1000 moških 1467 žensk. Nasprotno pa ima Alaski in neka Malaiška država najmanj žensk. Tam od-pade namreč na 1000 moških samo 390 žensk. Glede na posamezne kontinente je slika sle-deča: Na 1000 moških odpade v Evropi 1027 žensk, v Afriki 1045, v Ameriki 946, v Aziji 961, v Avstraliji pa 937.

— Zenska v moški obleki. Osišek je imel te dni svoje vrste senzacije. 25-letna dinari-ca Jela Pavlović se je pojavila v hotelu »Royal« hoteč iti v kino v moški obleki in s palico v roki. Zenska je vzbujala tako veliko pozornost, da je smatralo oko postavbe za potrebno, da jo aretirajo, češ da vzbuja javno pohujšanje. Na policiji so ekscentrično dekle sicer takoj izpustili, toda dobila je strogo povelje, da gre nemudoma domov ter se pre-obleče zopet v žensko. Kot se je naknadno izvedelo, je šlo za predpustno šalo.

Ljubljana.

1— Mestna zastavljalnica naznanja, da se vrši tomesčna dražba junija 1925 zastavlje-nih predmetov 11. februarja 1926 ob 3. uri popoldne.

1— V bajno Indijo vleče sree, vabijo samo slutene lepote. Vsaj nekaj ur, vsaj eno noč preživeti v čarih indijskih bajk. Ogromne pri-prave Ljubljanskega Sokola, potrjujejo vesti, da bo letošnja maskarada pod porjnim naslo-vom dne 16. t. m. v Narodnem domu, gotovo ena najslajnejših prireditvev zadnjih let. Ker bo ta maskarada najbrže zadnja v vseh pro-storih Narodnega doma, toraj zadnja v tako velikem štilu, je društveni odbor mobiliziral vse sile, da bo ta tradicijska prireditev nad vse pričakovane pripravljena. Umetni-ške dekoracije bodo spremenile cel spodnji trakt Narodnega doma v indijski dvorec, le-sketajoč se v bajnost indijskega bogastva. Kakor umetniški odsek, tako je tudi gospo-darski odsek svoje delo pripravil do skrajno-sti natančno, da bo prireditveni v vsakem ozi-ru sijajna. Glede mask in drugih informacij se je obrniti na Prireditveni odsek Ljubljans-kega Sokola, Narodni dom.

1— Nagla smrt in kolodvoru. V soboto se je pripeljal z jutranjim brzovlakom iz Postoje na glavni kolodvor trgovski potnik, Fran-coz Avgust Richomier. Že med vožnjo mu je bilo slabo, zato so poslali po rešilni voz. Ko-maj pa so položili potnika v voz, je izdihnil. Peljali so ga v Mestni dom, kjer ga je pre-iskala policijska komisija, nato pa v mrtvaš-nico k sv. Krištofu. Ker je bil francoski držav-ljan je bil obveščen o slučaju tudi francoski konzulat.

SAMOBRAMBA ORGANIZMA.

(Predavanje v društvu »Soča«.)

V soboto 6. t. m. je v društvu »Soča« v salonu restavracije »Leva« predaval med vsemi sloji znani in priljubljeni zdravnik dr. Tone Jamar o samobrambi organizma.

Glavna lastnost vsakega živega bitja je nagon za ohranitev samega sebe in za ustvarjanjem potomcev. Pred nevarnostjo pogube so živali zavarovane ali z orožjem (rogovi, kremplji, zobje), z barvo, ki se uje-ma z okolico, z dobro razvitimi čuti, s sprej-mnostjo udov ali s kakimi drugimi sredstvi. Sredstvo za ohranitev organizma je tudi zimsko spanje.

Važno sredstvo za ohranitev organizma pa je naravna odpornost proti nalezljivim boleznim. Ni vsako bitje v enaki meri pod-vrženo nalezljivim boleznim. Znano je na primer, da so divje živali veliko bolj odpor-ne proti infekciji kot domače. Gotovi orga-nizmi ali tudi ljudje so že od narave imuni-zirani. Ta imuniteta je ali splošna ali pa le delna. Tako so na primer otroci od sifilitike ozdravljenih staršev imuni pred sifilido. Ravno isto je z otroci jetičnih staršev. Clo-vek, ki je kdaj obolel za nalezljivo boleznijo, pa potem ozdravel, je dolgo ali pa vse živ-ljenje imun proti tej bolezni. Njegova kri je namreč izločevala med boleznijo proti-strupe in ko je bila bolezen premagana, je kri še vedno izločevala bakterije uničujoči protistrup. Z materinim mlekom vsa otrok tudi imunost proti tej ali oni nalezljivi bo-lezni.

Nalezljive bolezni se širijo s pomočjo bakterij. Ko pride bakterija v kri, jo ob-ko krivna policija — bela krvna telesa — in jo blokirajo. Bakterija hoče prodirati proti centru organizma, rdeča krvna telesa pa izločujejo tačas protistrup, ki bakterijo uniči. Ako pa so bakterije močnejše kot pro-tistrup, tedaj zmaga nalezljiva bolezen.

Vsak organizem pa ne poseduje dovolj naravne odpornosti proti bakterijam. V modernih časih se to nadomesti z umetno odpornostjo — s cepljenjem, ki je zelo uspešno.

Tifus, koze, difterija in mnoge druge bo-lezni so s cepljenjem postale mnogo manj nevarne.

V starih časih so nalezljive bolezni mnogo bolj razsajale kot danes in v groznejših ob-likah. Iz svetega pisma vemo, da je Job, ki je imel sifilido, veliko bolj trpel, kot pa kak sedanjí sifilitik. To zato, ker je bila na-ravna odpornost veliko manjša, ki pa se je v teku zgodovine vedno večala. Pri Judih in drugih narodih so bili higijenski pred-pisi religiozna zapoved. V to vrsto spada kopanje, dnevno umivanje in obrezovanje, ki nima drugega namena, kakor da je obramba proti sifilidu.

Predavatelj je iz svoje bogate življenske prakse navedel mnogo primerov grozot na-lezljivih bolezni. Sam je služboval v krajih, kjer je zlasti med svetovno vojno razsajal tifus, pa tudi koze in kolera. S cepljenjem so se tu dosegli veliki uspehi.

Predavanje so pojasnjevale lepe in na-zorne skioptične slike.

Svoje predavanje je dr. Jamar zaključil s pozivom: »Nazaj k naravi!« v smislu hi-gijene. Že pri otroku je treba začeti in mu dati materinega mleka. Vsak človek pa mora imeti dovolj zraka, sonca in vode. Zdravo stanovanje in dobra hrana sta tudi važna predpogoja higijene.

Za svoje lepo enourno predavanje je dr. Jamar žel mnogo priznanja. V imenu »Soče« se mu je z lepimi besedami zahvalil prof. Zgrabljic.

PODTAKNjeni požari na ŠKODO ZAVAROVALNIC.

Tekom lanskega leta so opazile zavaroval-ne družbe, da so postali v nekaterih krajih požari izredno pogosti. Zato so se obrnile na zagrebško policijo s prošnjo, da preišče po svojih detektivih, če nekateri požari niso mo-goče podtaknjeni.

Policija je prošnji ugodila ter pričela poiz-vedovati najprej v Splitu. Dne 27. marca lan-skega leta je pogorela tam do tal hiša, v ka-teri se je nahajala restavracija pri »Belem orlu«. Požar se je razširil s tako hitrostjo, da na gašenje ni bilo niti misliti. V plamenih je našel smrt sluga restavracije, neka rodbina pa se je rešila samo s tem, da je poskakala skozi okno. Malo časa pred požarom so zava-rovali lastniki restavracijo za pol milijona di-narjev. Že takrat je nastal sum, da je bil ogenj podtaknjen, toda postopanje je bilo ra-di pomanjkanja dokazov ustavljeno. Ko pa so vzeli stvar v roke zagrebški detektiv, je bilo drugače.

Lastniki restavracije so zahtevali od zava-rovalnih družb izplačilo cele zavarovalnine ter so predložili popis predmetov, ki so zgo-reli. Ko je zahtevalo sodišče, da naj predlože knjige, so dejali, da so zgozele. Sumljivo je bilo -poleg tega tudi dejstvo, da so ponujali lastniki par dni pred požarom restavracijo na prodaj.

Detektiv, so izvršili v njihovem stanova-nju hišno preiskavo ter našli vse knjige in tudi druge zapiske, iz katerih pa je razvidno, da so navedli lastniki v popisu izgorelih predmetov mnogo stvari, ki sploh niso eksis-tirale, tako da so ocenili ostale izvedenci na maksimalno 200.000 Din, dočim so zahtevali, kot omenjeno lastniki 500.000 Din.

Na podlagi teh ugotovitev so bili prizadeti aretirani.

Drug slučaj se je pripetil v Jasenovcu. Po-sestnik Peter Jovanović je zavaroval svojo hišo za 26.000 Din. Tri mesece pozneje je po-gorela. Tudi v tem slučaju se je že spetkača sumilo, da je bil ogenj podtaknjen. Toda do-kazati ni bilo mogoče ničesar. Zagrebški de-tektiv, pa so spravili Jovanovića v tako zaga-to, da je končno priznal, da je nagovoril neke-ga Mumina Muminovića, da je ogenj podtak-nil proti temu, da dobi del zavarovalnine. Oba sta bila aretovana.

Lovro Paviškov je zavaroval svoje skladi-šče v Splitu za 300.000 Din. Kmalu nato je

pogorelo in Paviškov je zahteval izplačilo za varovalnino. Medtem pa se je ugotovilo, da v skladišču ni bilo niti primeroma toliko blaga. Detektivi pa so ugotovili dalje, da je bil Paviškov v kritičnem času brez denarja, zato je romal tudi Paviškov sedaj v preiskovalni zapor, osumljen požiga.

Štefan Cvetković, mlinar v Semovcu, je zavaroval svoj mlin za 528.000 Din. Kmalu nato je mlin pogorel. Cvetković je imel 186.000 Din dolga, za katerega pa ni imel kritja. Zato je bila stvar sumljiva in uvedena je bila zoper njega preiskava. Potem ko je že enkrat priznal, da je oženj podtaknil, je sedaj priznanje preklical, kljub temu je bil izročen sodišču.

Gospodarstvo.

ORGANIZACIJA VI. MEDNARODNEGA VZORNEGA VELESEJMA V LJUBLJANI OD 26. JUNIJA DO 5. JULIJA 1926.

Po pojasnilu, ki smo ga dobili od uprave ljubljanskega velesejma, obeta biti letošnja prirediteljev velesejma prvovrstna. Zadovoljila bo sigurno vse, razstavljalce kakor tudi kupce. Določeni termin je po mnenju vseh zelo posrečen. Uprava velesejma je izdelala poseben načrt razvrstitve, ki obsega:

A. Mednarodni vzorčni velesejem, razdeljen na sledeče blagovne skupine: 1. Strojna industrija; 2. izdelki iz železa, jekla, puškarništvo, municija; 3. ostali kovinski izdelki; 4. poljedelski stroji, poljedelsko orodje; 5. avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi; 6. elektrotehnika in razsvetljava; 7. kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki; 8. papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine; 9. pohištvo in stanovanjska oprema; 10. ostala lesna industrija; 11. usnje in konfekcija usnja; 12. tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni parametri; 13. klobuki, slamniki, košarstvo, veznine, čipke; 14. lončena roba, majolika, fayence, steklo; 15. galanterija, bijuterija, draguljstvo, fina mehanika, optika, gravirji, pasariji; 16. kemična industrija; 17. industrija živil; 18. poljedelstvo; 19. stavbarstvo; 20. godala; 21. razno orodje.

B. Skupina obrtnikov. To bo specialna obrtniška razstava, organizirana po Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani.

C. Posebni oddelek za radio. Sodeluje ljubljanski Radio-klub s svojimi amaterji.

D. Razstava »Slovenska ženaz«. To bo kulturno-zgodovinska prireditev, ki jo izvede Splošno žensko društvo v Ljubljani s sodelovanjem vseh ženskih organizacij v Sloveniji.

E. Higijenska razstava, ki se priredi že v tretje. Dvakrat je imela že velikanski uspeh, za letošnji velesejem pa se popolnoma priuredi in dopolni.

Sigurno bo prav lepa tudi razstava avtomobilov. Določeni termin je letos privklat za to stroko ugoden, medtem ko so se prejšnji velesejmi vršili vedno v jeseni, ko je avtomobilska sezona že jenjala.

Uprava velesejma dela z vsemi močmi, da bo prilikom letošnjega velesejma nudila svojim razstavljalcem in obiskovalcem ugodno presenečenje.

BUREAU PERMANENT INTERNATIONAL DES CONSTRUCTEURS D'AUTOMOBILES, PARIS IN LJUBLJANSKI VELESEJEM.

V Parizu je sedež mednarodne zveze fabrikantov avtomobilov in motornih vozil. Zveza odloča tudi o udeležbi svojih članov na posameznih velesejnih, ter nekatere prireditve priporoča, druge pa odklanja.

Z odlokom št. 2514 HC - HB z dne 21. januarja t. l. je imenovana Zveza priznala Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani kot ugoden za udeležbo avtomobilskih konstrukterjev in je vsem svojim članom že priporočila udeležbo kot razstavljalce.

Na to dejstvo opozarjamo zlasti trgovce z avtomobili in motornimi vozili v naši državi.

ANKETA OPEKARNARJEV.

Dne 5. t. m. dopoldne se je vršila v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani anketa opekarnarskih podjetij, ki je razpravljala o položaju naših opekarn, njihovih potrebah in o vprašanju, kaj bi bilo storiti, da se izboljšajo prilike v tej stroki. Na podlagi uvodnih besed zborničnega predsednika g. Ivana Ogrina in izbranih statističnega ter carinsko- in tarifno-političnega poročila zborničnega tajnika g. Ivana Mohoriča se je razvila živahna debata, tekoma katere se je soglasno ugotovilo, da je sedanjí položaj opekarske industrije nevzdržen. Na predlog zborničnega tajnika g. dr. Windischerja se je sestavil odbor, ki ima sestaviti uizance za opekarske proizvode ter izvršiti potrebna pripravljala dela za organizacijo opekarnarske proizvodnje in trgovine. Sklenilo se je, delati na to, da se uvedejo na Tehniški srednji šoli specialni

kurzi za opekarsko stroko in da se ureditev naših opekarn tehnično izpopolni.

SPORT.

Boxmatch Devos : Frattini. Za evropsko moštvstvo v srednji teži (do 72 kg) sta se borila v Milanu Amerikanec Devos in Italijan Frattini v 15 rundah. Zmagal je Devos na čigar strani je bila trda ameriška šola in mladost, mir, ki ga ni zapustil tudi v najtežjem položaju, sigurnost v udarcih in agresivnost. In Frattini? Bori se kakor lev, ima velikansko telesno moč in je obenem gentleman, ki se vedno fair bori. Toda Frattini se je postaral in proti mlademu Devosu ne vzdrži več. Pariral je z rokami, ovitimi okoli glave, iskal zavetja v bližinskem boju, telo ob telesu, toda ni uspel. Njegovi silni udarci, kakor izstreljeni iz sključenega telesa, so zadeli samo na rokavice in komolce nasprotnika. Nasprotno pa se je Devos vedno spretno izmuznil iz Frattinijevih objemov, njegova napadalna sila je bila vedno večja, njegovi udarci usmerjeni udarci so vedno sedeli, posebno oni z levega, ki se jim Frattini ni mogel umakniti. V zadnjih dveh rundah je polagoma opešal, noben udarec se mu ni več posrečil; slednjič pa je zadel silen dvojni udarec, potem se eden in Frattinijev obraz je oblila kri. Udarec je nato sledil udarcu, slednjič je gong rešil Frattinija knock-outa, t. j. popolnega poraza. — Vročekrvna in sovistična italijanska publika pa je navajala na povsem nedolžnega in nepristranskega sodnika, Francoza Bernsteina ter ga hotela pretepati. Toda karabinerji so ga hitro obstopili in odvedli na varno.

Amerikanska turneja finskega svetovnega mojstra v hitrem drsanju, Claes Thunberga, se je popolnoma ponesrečila. Thunberg se še ni aklimatiziral in je v formi precej nazadovale, radi česar je bil pri svojem prvem startu v Kanadi premagan. V St. Johnu je startal na 220 yardov in na eno angleško miljo (1609 m); v obeh slučajih pa je bil samo četrti. Na kratko progo je zmagal Gorman v 19.1 sek., na miljo pa Donovan v 2.45 min.

Mladi francoski bilardski mojster Conti se je odzval povabilu monakovskega bilardskega kluba in pokazal v klubovi dvorani svojo umetnost. Igral je dve partiji, v prvi je napravil svoj penzum 500 sunkov samo s sedmimi presledki in serijami 138, 106 in 116 točk. Njegov nasprotnik Blöckl je dosegel le 23 točk. Pri večernem matchu pa si je Blöckl opomogel in dosegel 238 točk z najvišjo se-

rijo 98 točk proti Contijevim 500, ki jih je dokončal z 11 presledki. Genijalna igra francoskega mojstra je številne gledalce silno navdušila.

To in ono.

SLIKA SOPROGE V ŽENITNI POSREDOVALNICI.

Bogat monakovski trgovec se je podal te dni v ženitno posredovalnico. Iskal je primerno soprogo za svojega nečaka-odvetnika. Mož živi že tri leta v srečnem zakonu z mlado krasno ženi, ki ga je poročila kljub precejšnji razliki v starosti in ki je kazala vedno odkritosrčno ljubezen in vdanost.

Kako se je torej začudil, ko je našel med slikami dam, ki iščejo soproga, tudi sliko svoje ženice!

Sprva je mislil, da je prišel ženitni posredovalec v posest slike na narečen način ter da hoče delati z njo samo reklamo. Toda ženitni posredovalec je odgovoril na zadevno, v precej energičnem tonu stavljeno mu vprašanje, pikirano, da se žele vse dame, katerih slike se nahajajo v njegovi posesti, z njegovo pomočjo poročiti. Navedel mu je takoj tudi ime in stanovanje dame.

To je vplivalo na Merkurjevega sina tako razburjačje, da je hotel prisoliti v prvem trenutku ženitnemu posredovalcu kratkoma malo krepko zaušnico. Po kratkem oklevanju si je premislil: Ne da bi črnil besedico, je planil na ulico in dirkal domov.

Soproga ga je sprejela s prijaznim in zadovoljnim smehljajem: Pomerjala si je ravno krasno novo toaletno.

On pa jo je narahulil s strašnim glasom: »Ženska, kaj pomeni to, da se nahaja tvoja slika pri ženitnem posredovalcu? Kaj nameravaš?!

Mlada ženica sprva ni niti razumela, kaj je hotel soprogo od nje. Končno se je spomnila nečaka strašnega. Zardela je ko mak, objela svojega razjarjenega možička ter mu zasopetala v uho: »Karlček, ne boji vendar tako hud — več, to je bilo še lansko leto, ko si bil tako težko bolan...«

Pravijo, da obraz soproga dame, ki je mislila ob njegovi bolezní tako hitro na naslednika, v onem trenutku ni bil posebno duhovit.

Listnica uredništva. Dopis iz Trbovelj priobčimo le, če prevzame dopisnik vso odgovornost. Pričakujemo tozadevno izjavo.

Jack London:

Morski vrag.

Vendar ni izgovoril stavka. Kuhar je bil smuknil v kuhinjo.

»Najboljše je, če izgineš odtod, Yonson,« je rekel. »Stari te bo potreboval na krovu, in saj veš, da danes ni čas, da bi ga razdražil.«

Johnson se je obrnil pokorno proti vratom in me preko kuharjeve rame pogledal z začudljivo svečanim, pomenljivim namigom, kakor da bi hotel podčrtati prekinjene besede in potrebo, da govorim voljno s kapitanom.

Na kuharjevi roki je visela nekaka zmečkana obleka, ki je bila slaba videti in je razširjala kisel vonj.

»Mokro sem bil odložil, gospod,« je pojasnjeval. »Moraš se pač zadovoljiti s tem, dokler ti ne posušim tvoje.«

Oprijemajoč se lesovja in opotekajoč se vsled zibanja ladije se mi je s kuharjevo pomočjo posrečilo zlezti v preprosto volneno spodnjo srajco. Kakor bi trenil, mi je zagomazelo po vsem životu, tako je bila raskava. Kuhar je opazil, kako sem se neprostovoljno zvijal in pačil, pa se je nasmehnil:

»Meni se vse vidi, da svoje žive dni nisi bil vajen nositi kaj takega, imaš tako presneto mehko kožo, da je bolj podobna ženski kot ne vem kaj. Dodobra sem bil prepričan, da si gospod, kakor hitro sem te videl.«

Takoj izpočetka sem ga zamrzal in ko mi je poma-

gal oblačiti se, se je ta zoprni utis še povečal. Nekaj odurnega je bilo na njegovem dotikanju. Zdrnil sem se pred njegovo roko, moje meso se je upiralo. Vsled tega in pa vonja, ki se je dvigal iz raznih loncev, ki so vreli ob kuhinjskem ognju, sem se požuril, da bi prišel na sveži zrak. Vrh vsega pa sem tudi moral obiskati kapitana, da bi doznal, kaj se da narediti, da bi me popeljal na kopno.

Ob neprestanem oproščevanju in pojasnjevanju sem dobil preprosto volneno srajco z oguljenim vratnikom in prsi, na katerih so bili videti stari krvavi madeži. Noge so mi tičale v težkih mornarskih čevljih, za hlače pa so mi služile bledomodre izprane vrhne delavske hlače, ki so imele eno hlačnico celih deset palcev krajšo od druge.

»Komu pa se naj zahvalim za toliko prijaznost?« sem vprašal, ko sem bil popolnoma opravljen, imel majhno deško čepico na glavi, kot suknjo pa umazan progast jopič, ki mi je segal komaj do križa zadaj, rokavi pa do komolcev.

Kuhar se je vzravnal prisiljeno, ponižno in se nekako obžalovaje nasmehal. Po svojih izkušnjah z ladijskimi strežaji na atlantskih velikih parnikih ob koncu vožnje bi bil prisegel, da čaka na napitnino. Sedaj, ko tega človeka boljše poznam, pa vem, da je bila njegova pozitura nezavestna. Podedovano hlapčevstvo je brez dvoma tičalo v njej.

»Mugridge, gospod,« se je prilizoval in pomehku-

žene poteze so se mu nabrale v neprijeten nasmeh. »Tomaž Mugridge, gospod, na uslugo sem.«

»Pa dobro, Tom,« sem dejal. »Ne bom na vas pozabil — ko bo moja obleka suha.«

Rahla svetloba se mu je razlila po obrazu in oči so se mu zasvetile, kakor da bi se neke v globinah njegovega bitja zganili in oživelí njegovi predniki z nejasnim spominom na prežete napitnine.

»Hvala, gospod,« je rekel prav zahvalno in res prav ponižno.

Zdrnil je na stran prav kakor vrata in stopil sem na palubo. Bil sem še vedno slab, ker sem bil toliko časa v vodi. Sunek vetra je puhnil vame in opotekel sem se preko gibajoče se palube v vogal kabine, kjer sem se oprijel. Skuner se je nagibal daleč od navpičnice in se dvigal in pogrezal v dolgih pacifiških valovih. Ako je ladja vozila proti jugozapadu, kakor je bil Johnson povedal, potem je vlekel veter po moji sodbí skoraj od juga. Megla je bila izginila in mesto nje se je solnce lesketalo po vodni površini. Obrnil sem se proti vzhodu, kjer sem vedel, da mora ležati kalifornijska obala, vendar nisem videl drugega kot nizko ležeče megle — isto meglo, ki je prinesla nesrečo nad ladijo Martinez ter pahnila mene v sedanji položaj. Na severu, v ne veliki daljavi, je molela gruča gola klečevja v morje, in na eni teh čeri sem razločil svetilnik. Na jugozapadu, malodane v naši smeri, sem videl jadra neke ladije.

(Dalje prih.)

VSAKDO si lahko izboljša svojo eksistenco s pravilno uporabo najboljših šivalnih strojev

„Gritzner“ in „Adler“ ter z nedosežnimi pletilnimi stroji „DUBIED“.

Te si nabavi pod ugodnimi pogoji edino pri tvrdki

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi levo.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—, vsake nadaljnja beseda 50 par.

Kot praktikant

želim vstopiti h kakemu ljubljanskemu podjetju. Imam pisarniško prakso ter sem popolnoma zmožen knjigovodstva, korespondence, strojepisja, stenografije, vešč sem perfektne slovenskega in hrvatskega jezika. — Ponudbe prosim na upravo lista pod: »Marljive«.

Kuhar

samostojen, z dobro prakso, samski, se išče za kuhinjo od 20 do 25 oseb za zdravilišče na nekem otoku v Primorju. Stanovanje in oskrba v hiši. Ponudbe z izpričevali in zahtevo glede plače do najpozneje 10. t. m. na upravo lista na naslov »Jadran«.

KOKS - ČEBIN

Wolfeva ulica 1/II. - Telefon 56.

Gospodična

Isče mesečno sobo s separatnim hodom. — Ponudbe na upravo pod »Soba«.

Gospod

kateri je absolvirati trgovski tečaj ter ima eno leto pisarniške prakse, išče službo. Gre tudi eden do dva meseca brezplačno. — Ponudbe prosim na upravo lista pod »Dobra moč«.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v trgovski Zdržene opekarni d. d. Ljubljani.

Absolventinja

trgovske šole išče mesta kot praktikantinja. — Ponudbe na upravo lista pod: »Praktikantinja«.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“!

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 1a, II. nadstropje.

Vrtnarske zadeve posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.